

Stichting NIOC

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

De informatie-veld-benadering en de informatiestroombenadering

J. Sietsma, J.W. Koolhaas

TRN Management Consultants Organisatie en Informatie, Nieuwegein

Globaal leerdoel

Na het volgen van deze minicursus is de deelnemer in staat het verschil in denkwijze tussen de informatie-veld-benadering en de informatiestroombenadering zodanig te doorzien dat hij in staat is bestaande methoden, op gepaste wijze, kritisch te beoordelen.

Inleiding

Tegenwoordig valt steeds meer en steeds vaker weerstand of in ieder geval twijfel met betrekking tot voor kort 'normaal' geachte methoden voor informatiesysteemontwikkeling waar te nemen. De informatie(behoefte)analyse moet plaats gaan maken voor nieuwe denkwijzen en een nieuwe aanpak. Die vereist een andere wijze van denken. Is SDM, ook als didactisch hulpmiddel, nog bij de tijd?

Men stapt niet tweemaal in dezelfde stroom

Een grondgedachte van de bestaande aanpakken is dat informatie 'stroomt'. Stromen houdt in: geografische verplaatsing van materie met massa over de tijd. Waar het vandaan komt, wordt het minder, waar het naar toe gaat wordt het meer. De metafoor van stromen is zo nauw met fysieke materialen verbonden (water, lucht en ander materiaal) dat het erg moeilijk is om de daarbij behorende kenmerken of dimensies niet ook aan een informatiestroom te verbinden.

Echter informatie wordt niet minder waar het vandaan komt en het wordt vaak ook niet meer waar het naar toe gaat, maar anders. Dus, de stroommetafoor zet ons op het verkeerde been als wij haar gebruiken voor het beschrijven van informatieprocessen.

De stroombenadering van informatie lijkt gevolg te zijn van het fysiek verplaatsen van documenten. Door middel van de moderne beschikbare hulpmiddelen (automatisering) is het mogelijk informatieverstrekking te realiseren zonder dat exclusief sprake is van documentgebruik; transport etcetera vindt op elektronische wijze plaats. De huidige wijze van denken, staat daadwerkelijke effectieve benutting van de mogelijkheden van informatietechnologie in de weg. Daarom stellen wij een andere denkwijze voor, die complementair is aan de bestaande stroomgedachten. Wij noemen dit de veldbenadering van informatie. Zij is complementair ten opzichte van de bestaande 'stroombenadering'. Dit houdt in dat zij niet in strijd is met de bestaande denkwijze, maar een toevoeging is die andere en nieuwe mogelijkheden schept of realiseerbaar maakt. Toepassing van deze denkwijze behoudt de investeringen die in het verleden gedaan zijn en maakt zelfs verbeterd gebruik ervan mogelijk.

Informatievelden in plaats van informatiestromen

Een informatieveld ontleent zijn betekenis aan de rol die men aan informatie toedenkt bij het functioneren van een organisatie. Er moet een vertaling gemaakt worden van de algemene veldbeschrijving naar een toepassing door middel van de gewenste functies en de erkende eigenschappen van het systeem. Om deze vertaling te maken moet men de volgende vragen beantwoorden:

- welke prestaties wil men verbeteren (wat?)
- welke alternatieve oplossingen kan men evalueren (hoe?)
- welke middelen heeft men nodig om deze oplossingen te effectueren (waarmee?).

Opzet en werkwijze

Behandeling van een case in de vorm van een onderwijs leergesprek.

1. Presenteren praktijksituatie.
2. Presenteren conventionele aanpak.
3. Presenteren veldbenadering (praktijk).
4. Discussie.

Doelgroep en verwachte voorkennis

Docenten (HBO en iedere geïnteresseerde) met kennis van bestaande methoden voor informatiesysteemontwikkeling (bijvoorbeeld SDM).